

JOS KYYPUREE...

Älä anna koiralle kyypuretta, sillä se voi pahentaa myrkyä aiheuttamia elinvaurioita! Kortisonia suositellaan annettavaksi koiralle ainoastaan tilanteissa, joissa hengitysteiden alueelle osunut kyypurema uhkaa turvottaa hengitystiet umpeen. Älä myöskään omin päin anna koiralle kipulääkkeitä, älä edes koiralle tarkoitettuja, sillä myös ne pahentavat myrkyä vaikutuksia!

Kyy on koiralle oikeasti vaaratekijä: sen myrky on koirille vaarallisempaa kuin ihmiselle tai esimerkiksi kissalle. Pureman saanut koira saattaa jo muutamassa minuutissa muuttua vaisuksi. Monilla on pahoinvointia, kuolaamista ja oksentelua, limakalvot ovat kalpeat. Vaikeissa tapauksissa esiintyy kouristelua ja tajuttomuutta. Itse puremakohdassa myrky aiheuttaa hyytymishäiriöitä, kudostuhoa, turvotusta ja kuoliota. Usein puremakohdasta löytyy kyyn hampaiden jättämät pistosreiät, jotka sijaitsevat noin 4 mm:n etäisyydellä toisistaan. Yleisin puremakohda koiralla on pään alue ja raajat.

Myöhemmässä vaiheessa koira saattaa saada rytmihäiriöitä. Noin joka kolmannelle koiralle on todettu kyypureman aiheuttavan vaurioita sydänlihassoluihin. Lisäksi kyypurema johtaa koiralla usein keuhkoturvotukseen, munuaiskudoksen tuhoutumiseen tai munuaisten vajaatoimintaan.

Oireiden vakavuuteen vaikuttaa koiran koko, ikä, yleiskunto, puremakohdan sijainti ja ruiskutetun myrkyä määrä, joka vaihtelee tilanteesta riippuen. Yleensä kyypurema pyrkii pakenemaan lähestyjää, mutta yllätettynä se puolustautuu puremalla. Ensimmäinen puolustuspurema voi olla jopa myrkytön eli kuiva purema – tässä siis salaisuus, miksi joskus koira ei saa kyypuremasta oireita!

Saaliseläimeen kyy käyttää enemmän myrkyä, ja hengenvaarassa ollessaan se vapauttaa koko myrkyvarastonsa viholliseen. Myrkyä pitoisuus vaihtelee myös mm. kyyn iän mukaan ja riippuu siitä, onko käärme juuri käyttänyt myrkyvarastojaan saaliiseen tai vastaavasti paastonnut pitkään.

Tutki koirasi mahdollisen kyyn pureman varalta, jos se luonnossa juoksentelun jälkeen on uneliaan oloinen ja voimaton. Huolellinen etsiminen saattaa paljastaa puremajäljen. Puremakohda on usein turvoksissa ja kipeä, mutta ei aina, jolloin jälkiä saattaa olla todella vaikea löytää!

Jos koirallasi on selviä kyyn puremaan liittyviä oireita, vältä koiran liikuttamista ja vie se välittömästi eläinlääkəriin, joka tutkii koirasi ja arvioi kudosvaurioiden laajuuden. Tärkein hoitomuoto on suonensisäinen nesteytys, jolla ylläpidetään munuaisten toimintaa munuaisvaurioiden välttämiseksi. Joissain tapauksissa nestehoitoon saatetaan yhdistää nesteenpoistolääkitys virtsan erityksen varmistamiseksi, mutta myös nesteenpoistolääkkeet rasittavat munuaisia, joten kyseessä ei ole mikään standardilääkitys.

Kyypurema saattaa olla erittäin kivulias ja koira tarvitsee voimakasta kipulääkitystä. Kivunlievitykseen käytetään eläimille sopivia opioideja. Tulehduskipulääkkeitä (ibuprofeeni, ketoprofeeni ym.) ei saa käyttää kyypuremiin, sillä ne pahentavat hyytymishäiriöitä ja vahingoittavat kyyn myrkyä heikentämiä munuaisia ja maha-

suolikanavaa. Vatsahaavariskin takia koiralle saatetaan määrätä mahansuojälääkitystä etenkin, jos koiralla on ollut pahoinvointia.

Hyvin varustelluilla klinikoilla on kyynpuremien varalta *antiseerumia* (vastalääke). Sitä suositellaan vakavien kyynpurematapausten hoitoon. Antiseerumi tehoaa nopeasti myrkytysoireisiin, mutta sen huonona puolena on korkea hinta. Toisaalta ennuste paranee merkittävästi, ja kalliilla antiseerumin annostelulla saatetaan välttää tehohoitoon liittyvät isot kustannukset, jolloin antiseerumi onkin se edullisin hoitomuoto.

Joskus koira toipuu rajuistakin myrkytysoireista hyvin nopeasti ja on jo seuraavana päivänä oma itsensä. Sen tilaa kannattaa kuitenkin seurata, sillä myrkytysvaikutukset pysyvät elimistössä useamman päivän ajan ja saattavat jopa voimistua ensimmäisen parin vuorokauden aikana puremasta.

Kyyn purema pelästyttää kokeneenkin koiran omistajan. Tärkeintä on aluksi keskittyä koiran liikkumisen rajoittamiseen. Parasta on kantaa koira, jos se vain on mahdollista. Ota heti yhteyttä eläinlääkäriin, ja sovi koirasi viemisestä vastaanotolle. Hyvästä ennusteesta huolimatta kyynpurema koiralla on aina hätätapaus.

Vielä se kaikkein tärkein ohje: **Älä anna kyykammosi estää koiran normaalielämää, vaan päästä se maastoon juoksemaan, tonkimaan ja tukimaan.** Koiran elämässä on monia, vähintään yhtä suuria riskejä kuin pienet matelijat, jotka mieluiten pujahtavat piiloon kivenkoloon. Kyynpurema on huonoa tuuria ja pikemminkin merkki onnellisesta koirasta kuin seurausta omistajansa laiminlyönneistä.

Anu Valve

Asiantuntijana ELL **Beatrice Cleve**, Animagi Kannelmäki / Roba.

(Lähteet: www.elainlaakariin.fi/kyyn-purema, www.univet.fi/espoo/artikkelit/kyynpurema, www.pet-ami.fi/?page_id=165, www.koirakoulukompassi.com/kaarmeenpurema.html)

Pähkinänkuoressa:

- **ei kyytablettia!**
- **ei särkylääkkeitä!**
- **koira aloillaan – kann!**
- **heti eläinlääkäriin!**
- **kerro pureman mahdollisuudesta**
- **puremakohta ei aina turpoa**
- **puremakohta ei aina arista**
- **puremakohtaa saattaa olla vaikea löytää**
- **ANNA KOIRASI NAUTTIA LUONNOSTA JA KESÄSTÄ!**